

© При використанні матеріалів презентації обов'язкове посилання:
Лютий В.П. Паспорт спеціальності 231 «Соціальна робота»: Матеріали круглого столу «Запровадження програм підготовки докторів філософії з соціальної роботи» (Київ, АПСВТ, 25 жовтня 2017 р.)

Паспорт спеціальності 231

Соціальна робота

Принципи побудови

- * Відповідність сучасним світовим підходам до розуміння соціальної роботи як науки, міжнародним стандартам досліджень в соціальній роботі
- * Відповідність актуальним напрямкам та перспективам розвитку соціальної роботи в Україні та у світі
- * Інтеграція досвіду дослідження проблем соціальної роботи вітчизняними науковими школами
- * Мультидисциплінарність і диференційованість предмету і методу досліджень
- * Лаконічність, простота і доступність формулювань

Документ міжнародної асоціації шкіл соціальної роботи щодо досліджень у соціальній роботі*

- * Метою досліджень у соціальної роботи є розвиток знань задля підтримки місії та цілей соціальної роботи як академічної дисципліни та професії
- * Дослідження у соціальній роботі здійснюються, зокрема, задля того, щоб допомогти зрозуміти індивідуальні, міжособистісні та ширші соціальні й структурні проблем, а також їх наслідки:
  - 1) оцінка потреб та ресурсів людей у їхніх середовищах та мінливих контекстах їхнього життя;
  - 2) забезпечення інформацією для розробки, впровадження та оцінювання політики, програм та послуг, особливо для маргіналізованих та уразливих груп населення;
  - 3) покращення соціального добробуту та розвиток прав людини, соціальної, економічної та екологічної справедливості.

Документ міжнародної асоціації шкіл соціальної роботи щодо досліджень у соціальній роботі*

- * Важливо, щоб практика соціальної роботи отримувала дослідницьку інформацію. Не менш важливо, щоб уроки з практики були включені в дослідження та навчальні заходи.
- * Дослідження у соціальній роботі підтримують як етичні стандарти науки, так і практики соціальної роботи; вони спрямовані на сприяння соціальній справедливості, добробуту особистості та громади, гідності людини як основних цінностей, що лежать в основі прав людини та соціальної відповідальності.

Документ міжнародної асоціації шкіл соціальної роботи щодо досліджень у соціальній роботі*

- * Дослідження у соціальній роботі використовують досить різноманітні методологію та методи, визнають множинність, різноманітність, багатовісні реалії/істини та різні способи дослідження та пізнання.
- * Важливе значення для досліджень у соціальній роботі має критичний аналіз різних контекстів, в яких відбувається дослідження, використання різних гносеологічних підходів, опертя на якісні, кількісні та змішані методи.
- * Ґрунтуючись на мультиметодному, порівняльному, між- та трансдисциплінарному й міжнародному підходах, дослідження соціальної роботи продукують важливі та інноваційні знання.

Структура

- I. Формула спеціальності
- II. Напрями досліджень
- III. Галузь науки, з якої присуджується науковий ступінь

I. Формула спеціальності

- * Галузь науки, що належить до категорії соціальних, прикладних і міждисциплінарних,
- * базується на дотриманні професійних етичних норм і застосовує різноманітні кількісні та якісні методи дослідження, що дають змогу отримати дані, базовані на доказах.
- * Досліджує вплив соціальних явищ, процесів і відносин на соціальне функціонування спільнот, груп чи окремих індивідів,

I. Формула спеціальності

- * виявляє чинники соціальної дестабілізації, дезорганізації й виникнення складних життєвих обставин на мікро-, мезо- і макро- рівнях, а також шляхи оптимізації відносин суб'єктів соціальної взаємодії у контексті :
  - * надання соціальних послуг,
  - * сприяння соціальним змінам та розвитку,
  - * посилення соціальної згуртованості людей,
  - * формування у них самостійної та відповідальної позиції щодо власного життя,
  - * сприяння забезпечення добробуту кожного суб'єкта, який потребує соціальної підтримки та допомоги.

II. Напрями досліджень:

1. Теорія і методологія соціальної роботи:

- 1) філософія і етика соціальної роботи;
- 2) категоріальний апарат соціальної роботи;
- 3) розвиток теорії соціальної роботи;
- 4) моделі практики соціальної роботи;
- 5) методи дослідження соціальних процесів.

II. Напрями досліджень:

2. Практика соціальної роботи:

- 1) соціальна допомога та соціальні послуги представникам соціально вразливих груп, груп ризику та іншим суб'єктам, які перебувають в стані кризи, зазнають маргіналізації та соціального виключення;
- 2) соціальна робота в системі соціалізації особистості;
- 3) розвиток громад та соціального партнерства у громаді;
- 4) профілактика негативних соціальних явищ;
- 5) упровадження практики здоров'язбереження;
- 6) протидія дискримінації, стигматизації та соціальному виключенню за будь-якими ознаками.

II. Напрями досліджень:

3. Менеджмент соціальної роботи:

- 1) управління інституціями соціальної роботи;
- 2) забезпечення якості послуг у соціальній роботі;
- 3) розвиток супервізії у соціальній роботі;
- 4) профілактика професійного вигорання соціальних працівників;
- 5) організація та оптимізація волонтерської діяльності.

II. Напрями досліджень:

4. Розвиток професійних компетентностей соціальних працівників:

- 1) профорієнтація і професійний відбір;
- 2) професійне становлення;
- 3) оптимізація програм професійної підготовки;
- 4) забезпечення та функціонування професійно-етичних норм соціальної роботи.

III. Галузь науки, з якої присуджується науковий ступінь

- * соціальна робота

Дискутивні пропозиції

- * Додати до напрямів досліджень в п. 1 «Теорія і методологія соціальної роботи» позицію «Історія соціальної роботи в Україні та зарубіжних країнах»
- * Вилучити із напрямів досліджень з п. 2 «Практика соціальної роботи» позиції «Профілактика негативних соціальних явищ» і «Протидія дискримінації, стигматизації та соціальному виключенню за будь-якими ознаками» як такі, о відносяться до предмету превентивної педагогіки

Питання для обговорення

- * Що варто вилучити?
- * Що варто додати?
- * Що варто змінити?